

Під шепіт снігу : збірка різдвяної прози

Олена Ходюк

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Ді Мія

Сніжинки кружляють парами

Сніжинки кружляли у повітрі, зігзагами падаючи на невисокі кучугури. Ліхтарі розливали м'яке світло на тиху вуличку, вздовж якої тягнулися крамнички. Їхні вітрини мерехтіли різнобарвними вогниками, нагадуючи перехожим, що настав час зимових свят. Метушня, що ще кілька годин тому панувала тут, ущухла. Люди з пакунками подарунків розійшлися хто по домівках, хто в гості — всі готувалися зустрічати Різдво.

Що десять хвилин зачинялася чергова крамниця, гасячи світло у вітрині, але залишаючи мерехтіння святкових гірлянд.

За годину лиш одна вітрина продовжувала світитися — вікно маленької книгарні «Дивочит». Її молода власниця, Єва, нікуди не поспішала. Жінку ніхто не чекав, а книгарня давно стала для неї домівкою.

Загорнувшись у бордове пальто, вона вийшла надвір, глибоко вдихнула морозне повітря й поглянула в небо, що стрімко темніло, затягуючись хмарами. Звідти сипалися дрібні сніжинки. Одна впала їй на долоню, і Єва уважно роздивилась її візерунок. Усміхнулася, згадавши, як колись почула, що нема однакових сніжинок.

На її м'якому, пухкому, в ластовинні, обличчі проступили ямочки. Вона перекинула руде неслухняне волосся через плече й роззирнулася довкола. На вулиці — ні душі, лише чутно, як падає сніг.

І тоді Єва закружляла. Уявила, що й сама — сніжинка. Особлива. Неповторна.

Дзвінко розсміявшись, вона впала у сніг і, розводячи руки й ноги, зробила те, чого не робила з дитинства — снігового янгола.

— Перепрошую... а книгарня ще працює? — почула оксамитовий чоловічий голос неподалік.

Тінь упала на сніг поруч, і Єва хутко підвелась, обтрушуючи пальто. Її погляд ковзнув по незнайомцеві — швидкий, оцінювальний, обережний.

Артем — високий чоловік у чорному довгому пальті та сірому шарфі, що прикривав половину його обличчя, уважним поглядом розглядав жінку, час від часу змахуючи зі себе сніжинки, що почали сипатися з неба ще рясніше.

— Взагалі ми вже зачинені... але ж сьогодні Святвечір. То... добре. Для вас зроблю виняток, — м'яко відповіла вона.

Змахнувши з волосся залишки снігу, Єва високо підняла підборіддя й попрямувала до дверей. Щоки палали — чи то від снігового поцілунку, чи від того, що її застали за таким «дитячим» заняттям.

Вона ніколи не розуміла, чому такі прості миті щастя дозволені лише дітям. І чому, дорослішаючи, доводиться відмовлятися від улюблених речей тільки тому, що вони не вписуються у рамки «серйозного життя».

Іноді, коли довкола не було жодної душі, Єва дозволяла собі ці дрібні радощі: покататися на гойдалці, сплести віночок із кульбаб, купатися в річці по дві години. Вона ніколи не давала змоги нікому бачити її такою — аж до цього вечора.

Увійшовши до книгарні, Єва почула дзенькіт дзвіночка на дверях. Знявши пальто, жінка повісила його на вішак при вході й, розправивши мокрі руді кучері, стала за прилавок.

Дзвіночок дзенькнув ще раз. Відвідувач зайшов усередину й зупинився, щоб оглянути приміщення.

Його зустріли пахощі какао, кориці та ялинки. Чоловік навіть хмикнув од такої банальної зимової спокуси.

Крамничка виявилася невеликою: кілька шаф і прилавок, заповнені книгами. Біля вітрини стояв темно-фіолетовий диван зі столиком, а з протилежного боку — кілька крісел і столів у такому

ж стилі. Поряд красувалася ялинка в горщику, а біля неї стояв ящик, наповнений різдвяними прикрасами.

Артемові здалося дивним, що ялинка досі не прикрашена — зазвичай це робили до Різдва.

Люстра у формі старовинних свічників звисала зі стелі, кидаючи на крамницю жовтувате світло.

Поглянувши за плече жінки, чоловік побачив кавоварку, кілька великих та маленьких різнобарвних чашок, із однієї з яких ішла пара.

Також були невеликі двері, за якими, на його думку, ховався склад із книгами та речами, які не мали потрапляти на очі покупцям.

Поки Артем оглядав книгарню, Єва роздивлялася його.

Чоловік розмотав шарф, зігрівшись у приміщенні, та зняв шапку. Сніг іще блищав на темному пальті. Гість мав вигляд трохи розгубленого, але водночас спокійного. Молодий, років тридцяти. Його чорне волосся скуйовдилось на потилиці, а сірі очі блукали по картинах, що висіли на стінах, зображаючи різноманітних фентезійних істот у їхньому вигаданому середовищі.

Єва помітила, як чоловік скептично вигнув брови, і не втрималась:

— Я вас слухаю!

Артем злегка здригнувся від різкого звуку, перевів погляд на жінку в зеленій довгій безформній сукні з білим паском, що підкреслював талію, та мереживом, яке обрамляло ліф і рукави.

— Вибачте, — озвався він хрипким голосом, обережно ступивши уперед. — Я просто... Не люблю святкувати. Усі ці гучні компанії — не для мене. Ішов вулицею, побачив, що у вас ще горить світло, й подумав, що було б непогано знайти якусь цікаву книжку та присвятити час саме їй. Давно не читав, знаєте...

Єва кивнула. Її усмішка була ледь помітною, але щирою.

Іноді підібрати у співрозмовники книжку було ліпшим варіантом проведення часу.

— У такому разі — ви за адресою.

Артем довго блукав між полицями, щось розглядав, торкався обкладинок, брав книгу, гортав її, хмуричись, ставив на місце.

Єва сиділа за прилавком, попиваючи какао з маршмеллоу і гортаючи книгу, але час від часу крадькома поглядала на чоловіка, який уже повністю розстебнув пальто й ходив між стелажми, мов маятник.

— Ви довго обираєте, — озвалася вона нарешті. — Це добра ознака. Значить, вам потрібна справді особлива книжка.

— Так, але я ніяк не можу вирішити, яким хочу бачити свій вечір, — знизав плечима Артем. — З одного боку — хочеться чогось спокійного, а з іншого — захопливого та динамічного.

— Тоді... — Єва вийшла з-за стійки й пробіглася поглядом по рядах. — Як щодо цієї?

Вона стала навшпиньки й дотягнулася до третьої полиці, дістаючи книжку в синій палітурці. Простягнула її Артемові.

Той узяв книжку, покрутив у руках і, запитально піднявши брову, глянув на жінку.

— Це фентезі про потраплянців у світ вічного холоду. Тут і спокійні, теплі розмови, і динамічні пригоди, а головне — підтексти й зимова, різдвяна атмосфера, — вона усміхнулася, немовби сама собі, та грайливо підморгнула чоловікові. — Беріть-беріть, обіцяю: ви проведете незабутній святковий вечір із цією «співрозмовницею».

Жінка з любов'ю глянула на книжку в його руках, але Артем усе ще хмурився, роздивляючись палітурку.

Єва, зітхнувши, простягнула руку. Чоловік здивовано підвів брову, глянувши на неї. Вона перевела погляд на книжку, потім — на простягнуту долоню й нетерпляче струсонула нею.

Артем невпевнено поклав книгу на тендітну жіночу долоню.

Єва взяла книгу і пішла до прилавка, чоловік не зводив з неї очей, які розширилися від подиву і нерозуміння того, що відбувалося.

Жінка поклала книгу, дістала червоний рулон і акуратно загорнула її в подарунковий папір. Потім перев'язала зеленою стрічкою, підняла на рівень очей і, помилювавшись своєю роботою, перевела погляд на чоловіка. Прикусивши губу, на кілька секунд затрималася, відтак підійшла до нього і простягнула пакуночок.

— Щасливих свят! — весело промовила, сяйнувши усмішкою.

Артем переводив погляд з пакуночка на жінку і назад, усе дужче хмурячи чоло.

— Скільки з мене? — серйозним тоном запитав, дістаючи з кишені пальта гаманець.

Жінка награно закотила очі та, голосно зітхнувши, поклала пакунок в чоловічі руки.

— Ніскільки. Прийміть її в подарунок від нашої крамниці, — вона провела рукою, немовби обводячи все приміщення.

— Ні, я так не можу... — почав Артем, але Єва жестом зупинила його.

— Будь ласка, — вона стихнула голос майже до шепоту. — Ви дуже допоможете мені, якщо приймете подарунок.

Чоловік не міг збагнути, що коїться. Ще ніхто ніколи в житті не просив його прийняти щось у подарунок, коли він хотів заплатити за це гроші.

— Я не розумію, як допоможу вам, якщо візьму цю книгу безопл... в подарунок од вас, — чоловік підняв розгублений погляд і намагався зловити на обличчі жінки хоч тінь підступу.

Але Єва дивилася на нього, усміхаючись і блимаючи великими лазуровими очима.

— Я не встигла завершити свій різдвяний чекліст, — сказала вона, підійшла до прилавка і погладила пухнастий бордовий блокнот, розгорнула його й поставила галочку ручкою, на якій зверху теліпалася зелена жабка. — От, усе, залишилося виконати лише кілька пунктів до Різдва.

Артем зробив два чи три кроки до Єви, досі не розуміючи, що відбувається.

— Можна, я..? — він запитливо поглянув на жінку, перекладаючи в іншу руку пакунок і гаманець та простягаючи руку до блокнота.

— Звісно, — усміхнулася вона й підсунула йому записник.

Чоловік зробив іще крок і, взявши блокнот, почав пробігатися очима по трохи недбалих рядках, написаних різноколірними ручками. Деякі літери мали завитки, біля окремих слів були намальовані серденька, зірочки й квіточки. Здавалося, це радше особистий щоденник якоїсь школярки, ніж список дорослої жінки.

Заголовок свідчив: «Різдвяний чекліст». Далі йшли пункти з нумерацією, біля яких стояли галочки, зроблені ручками та олівцями різних кольорів. Лише кілька пунктів залишилися без позначок:

1. Сходити на новорічну виставу.
2. Відвідати ковзанку.
3. З'їсти три морозива підряд.
4. Вирізати сніжинки.
5. Подивитися різдвяну комедію.
6. Купити й запалити гарну свічку.
7. Вручити різдвяний подарунок.
8. Прикрасити ялинку.
9. Потанцювати під снігопадом.
10. Відсвяткувати Різдво не на самоті.

Галочка не стояла біля пункту «Прикрасити ялинку». Погляд чоловіка ковзнув до ялинки в горщику та ящика біля неї. Жінка зашаркала носком та відвела очі. Також залишилися не позначеними пункти «Потанцювати під снігопадом» і «Відсвяткувати Різдво не на самоті».

— Щороку кілька пунктів залишаються невиконаними, — знизала вона плечима, а щоки залив легкий рум'янець. — Але ви допомогли мені з подарунком. І це справді наблизило мене до мети. Дякую.

Вона ще раз усміхнулася, забираючи з його рук блокнот. Артем стежив, як вона обережно кладе його на місце, й на мить помітив: кутики її губ опускаються, а погляд знову чіпляється за ялинку.

Він обернувся до вікна й побачив, що сніг посилюється — тепер це вже була справжня заметіль. Потрібно було йти додому, щоби не потрапити під завірюху, але він усе не міг змусити себе піти. Це місце й ця жінка здавались Артемові не з цього світу — вона зачаровувала кожним словом і рухом.

Чоловік прокашлявся й, озирнувшись на жінку, здригнувся, зустрівшись із її проникливим поглядом зелених очей.

— Чи могли б ви приготувати мені каву або какао? Я трохи змерз.

Насправді стояти в пальті було вже нестерпно спекотно, але він не міг вигадати кращої причини, щоб залишитися ще бодай на хвилину.

— За вікном майже почалася завірюха. Я хотів би викликати таксі... якщо ви ще не поспішаєте, звісно, — швидко додав він, згадавши останній пункт у чеклісті.

На мить ув очах Єви ніби згас вогник, і вона відвела погляд.

— Звісно, можете сісти за столик і викликати таксі, а я тим часом приготую вам... — жінка запитально подивилася на нього, а він кинув погляд на кружку, що стояла біля прилавка.

— Можна мені те, що у вас?

Єва обернулася, глянула на свою кружку — й на її обличчі знову засяяла усмішка.

— У звичайні дні я це не готую на продаж... але ж сьогодні не звичайний день, чи не так?

Вона підійшла до кавового автомата й почала обирати чашку. Артем на кілька секунд завмер, спостерігаючи за нею, а тоді, розвернувшись, підійшов до одного зі столиків та поклав на нього пакунок і гаманець.

Сівши у крісло, що виявилось м'яким і напрочуд зручним, він відкрив на смартфоні додаток для виклику таксі. До його вух долинув приємний голос жінки, яка наспівувала, пританцьовуючи біля кавоварки різдвяну пісню:

«Щедрик, щедрик, щедрівочка, Прилетіла ластівочка, Стала собі щебетати, Господаря викликати...».

Єва насипала в чашку маршмеллоу й, усміхаючись, викладала цукор у пакетиках на різнобарвне блюдце, що вже стояло на сріблястій таці. Підвела погляд — і зустрілась очима з Артемом. Він поспіхом відвів позирк, перевівши його на тьмянний екранчик смартфона.

Жінка взяла тацю й, підійшовши до столика, поставила перед чоловіком велику, півлітрову, бузкову чашку із золотистим візерунком. На блюдці — кілька пакетиків цукру і дві шоколадні цукерки у формі сердечка та ялинки.

Поглянувши на все це — на різнобарвні маршмеллоу, які поступово танули в гарячому какао, — Артем не зміг стримати усмішки.

Єва мимоволі замилювалась ямочками на його щоках, що виникли, коли він усміхнувся.

— Вам личить.

— Що? — він підняв на неї розгублений погляд.

— Радість.

Жінка розвернулася й пішла з тацею назад до прилавка. А він завмер, дивлячись на цей ребус — перший у житті, який не міг розгадати. Та чи хотів?

Чоловік поклав телефон, так і не замовивши таксі, й почав роздивлятися чашку, час від часу зиркаючи на жінку, яка, попиваючи какао, гортала книжку й інколи задумливо поглядала на ялинку.

Артем спробував зробити ковток, але напій був іще гарячим і трохи обпik язик. Він поставив чашку на стіл та глянув у вікно, за яким розгулялася завірюха. Без таксі добратися додому було вже зовсім нереально.

Погляд ковзнув до ялинки, а тоді, прокашлявшись, він усе ж наважився запитати:

— Чому досі не прикрасили дерево? Наскільки знаю, це зазвичай роблять до свята, а у вас це ще є у списку справ до Різдва.

Єва здригнулася й кинула сумний погляд на ялинку.

— Вона стоїть уже два тижні так... Я ніяк не можу наважитись її прикрасити. Раніше ми завжди робили це разом, усією родиною. А тепер... залишилась тільки я. І самій... Сумно. Це не те відчуття, котре повинно бути.

Артем кивнув. О, він, як ніхто, розумів...

— Якщо дозволите, я можу скласти вам компанію у прикрашанні, — він поглянув на смартфон, що лежав на столі, та покрутив його в руках. — «Виклик таксі» все одно не відповідає.

Підвівши погляд, він побачив, як засяяли її очі — чи то від світла, що впало на них, чи від емоцій.

— Справді? — з надією перепитала Єва.

— Справді, — підтвердив Артем, піднявши пакунок із книжкою. — Я не поспішаю. Мій співбесідник і товариш на це свято — при мені, а допомогти зі ще з одним пунктом у чеклісті буде приємно.

Жінка усміхнулася, швидким кроком підійшла до його столика й накрила його руку своєю.

— Дуже вам дякую! Ви навіть не уявляєте, наскільки це для мене важливо!

Артем здивовано дивився на її руку. Порівняно з його долонею вона здавалася зовсім маленькою. Він щиро не розумів, як така дрібниця могла викликати в когось стільки захвату.

Єва зніяковіло прибрала руку й закинула руде пасмо за вухо. Чоловік відсунув крісло, встав, зняв пальто та повісив його на вішак, тоді підійшов до ялинки й почав оглядати її з різних боків.

— Так, спочатку треба повісити гірлянду. Є вогники? — він глянув на жінку, яка завмерла на місці.

Та, немов отямившись, кивнула та обережно підійшла до коробки.

— Мають бути десь тут... — вона присіла й почала порпатися, врешті витягнула коробочку з гірляндою.

Артем узяв її з тремтячих рук, ненароком торкнувшись пальців хазяйки, і, впіймавши погляд Єви, усміхнувся.

Жінка на мить завмерла, відтак усміхнулась у відповідь і повільно видихнула.

Він почепив гірлянду, ввімкнув у розетку — вогники заблимали, змінюючи кольори.

Вони разом копалися в коробці, знаходячи фігурки й кульки різних кольорів та вішаючи прикраси зі «своїх» боків. Прикрашали мовчки, передаючи одне одному іграшки, часом усміхаючись або поринувши у думки.

Єва спершу нервувалася — руки тремтіли, коли торкалася старих іграшок, з яких колись сміялись її мама й тато. Але з кожною новою прикрашеною гілкою біль спогадів відступав, поступаючись теплу.

Коли іграшки закінчилися, вони відійшли на кілька кроків, щоби помилуватись своєю роботою. З боку Єви панував хаотичний кольоровий вибух, а з боку Артема кульки висіли рівними рядами, акуратно чергуючи кольори.

Усмішка поволі зійшла з обличчя чоловіка, коли він побачив цю різницю.

— Зараз я перероблю, — мовив і потягнувся до гілки, але жінка зупинила його ніжним дотиком.

— Не треба. Це фантастично!

Вона підійшла до ялинки і трохи повернула її, щоби було видно обидва боки. Відійшовши назад, усміхнулася і сказала:

— Ніколи не підлаштовуйтеся під чужі смаки. Якщо вам так подобається — не змінюйте. Ялинка має тішити око, а це буде тільки тоді, коли ви прикрасите її так, як хочеться саме вам.

Артем завмер, згадавши, що мама завжди сварила його за те, як він прикрашав ялинку, перевішуючи прикраси, які щойно сам і почепив. І як він тоді почувався... А тепер — йому дозволено було зробити все по-своєму, й це почуття вразило його, торкнувшись глибин душі. Уперше за довгий час він відчув власну значимість — його дії приносять радість. І навіть якщо не до вподоби — не виправляють, а захоплюються тим, що є.

У грудях розлилося тепло. Артем раптом захотів зробити для цієї чарівниці ще щось. Вона змогла пробудити в ньому палітру емоцій, яких він давно не відчував.

— До речі, я — Артем, — простягнув їй руку.

— Приємно познайомитись. Я — Єва, — усміхнулася вона, потиснувши її.

Цього моменту на смартфоні жінки прозвучав сигнал. Вона підійшла до столу.

Очевидно, хтось чекав її на свято. Артем глянув у вікно. Надворі вже сутеніло — отже, перша зірка ось-ось мала з'явитися на небі й

розпочати Різдво. На жаль, небо було затягнуте хмарами, з яких падав сніг. Завірюха потроху стихала, але жодної зірки не виднілося.

— Ой! — вигукнула Єва.

Артем із тривогою подивився на неї:

— Що трапилося?

Жінка стояла, дивлячись на екранчик телефона розширеними очима.

— Зірка з'явиться ось-ось, а я... я не встигла... — вона поглянула убік.

І він одразу зрозумів, про що вона подумала — про чекліст.

Артем навіть не здивувався, що в неї є додаток для відстеження настання Різдва. Це ж була вона. Єва.

— Встигнете!

Він підійшов до свого столика, взяв уже теплу чашку й підняв її — наче для тосту.

Єва кліпала, дивлячись на нього, а тоді усміхнулась, узяла свою чашку та, підійшовши, цокнулася з ним порцеляною.

— З Різдвом! — промовив Артем.

— З Різдвом! — повторила вона.

Вони зробили по ковтку какао, їхні погляди ковзнули у вікно — там знову сипав дрібний сніг. Вони перевели погляд одне на одного, зрозумівши усе без слів, поставили кухлі на стіл і, не надягнувши навіть пальт, вибігли на вулицю, сміючись.

Тут закружляли під вальс, який Єва наспівувала собі під ніс, а потім, засміявшись, упали у сніг, роблячи снігових янголів.

Мокрі, замерзлі, але щасливі, вони вбігли назад до крамнички. Дзвякнув двірний дзвоник.

За вікном падали сніжинки, кружляючи в повітрі. У єдиній на вулиці крамничці, де горіло світло, усміхнена продавчиня готувала какао й ставила галочки у блокноті. А чоловік, зручно вмостившись

у кріслі, голосно начитував речення з книжки в синій палітурці.

• • •

Далі — у повній книжці «Під шепіт снігу : збірка різдвяної прози».
nashaknyga.com.ua